

Nr 22.

Av herr **Berggren m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 11, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt lärare vid egentliga folkskolor och småskolor.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 11 till innevarande års urtima riksdag angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt lärare vid egentliga folkskolor och småskolor tillåta sig undertecknade härigenom göra följande framställning.

Den avlöning, som för närvarande utgår till folk- och småskolans lärarekår, är — förutom bränsle och bostad — *dels* ordinarie lön, som fortfarande utgör för manlig lärare 900 kronor med tre ålderstillägg à 150 kronor, för kvinnlig lärare i folkskola 900 kronor med tre ålderstillägg à 100 kronor samt för lärare i småskola 500 kronor med tre ålderstillägg à 60 kronor, *dels* för innevarande år en tillfällig löneförbättring, som för folkskolekåren utgår med 600 kronor till familjeförsörjare och 400 kronor till övriga samt för småskolekåren med 400 kronor till familjeförsörjare och 250 kronor till övriga.

Något krigstidstillägg på dessa löner har ej av statsmakterna lämnats och, även om en eller annan kommun visat sig behjärta lärarekårens tryckta ställning, så hava dock de flesta kommunerna synnerligast på landsbygden antingen ställt sig alldeles avvisande till kravet på krigstidstillägg eller ock beviljat så obetydliga belopp, att de ingalunda kunnat avhjälpa det verkliga nödläge, vari det stora flertalet lärare befinner sig.

I ovan åberopade proposition nr 11 föreslår Kungl. Maj:t ett extra krigstidstillägg att utgå med belopp motsvarande hälften av den tillfälliga löneförbättringen. Tacksamt erkännes den hjälp, som härigenom ställes i utsikt. Men även om denna Kungl. Maj:ts framställning vinner riksdagens bifall, kommer dock folkskolans lärarekår överallt, där kommunen ej på mera verksamt sätt trätt emellan, i synnerligen ogynnsamt läge i förhållande till statens befattningshavare. Dessa senare hava för innevarande

år erhållit *dels* krigstidstillägg utgående med grundplåt av 365 kronor samt en tredjedel av lönen med maximigräns av 2,007 kronor pr år, *dels* en krigstidshjälp utgående med högst 150 kronor för hustru och 75 kronor för barn under 15 år. I proposition till innevarande urtima riksdag föreslår Kungl. Maj:t ytterligare ett extra krigstillägg av en tredjedel av lönen för senare halvåret, dock med minimibelopp av 300 kronor, vilket minimibelopp dock ej får överstiga halva lönen, samt ett maximibelopp av 821 kronor.

Även om man ville förutsätta, att den tillfälliga löneförbättring, som innevarande år tillkommit folk- och småskolans lärarekår, vore avsedd att kompensera krigstidstillägg och krigstidshjälp åt statens befattningshavare, så finner man dock, att ifrågavarande lärare blivit synnerligen missgynnade, då det gällt att erhålla hjälp för mötande av kristidens tryck. I detta avseende hänvisas till följande tablå, som i kol. 1—4 utvisar de tillägg folk- och småskolans lärare kunnat påräkna, om de jämförts med statens befattningshavare, samt i kol. 5—7 upptager för dem beviljade och föreslagna belopp.

L ä r a r e	Kristidstillägg		Extra krigs- tidstillägg	Summa	Tillfällig löneförbät- ring	Extra krigs- tidstillägg	Summa							
	Grund- plåt	33 $\frac{1}{3}$ % av årslön												
Manl. lär. i folkskolan 1:a lönegr.	365	—	300	—	300	—	965	—	400	—	200	—	600	—
» » » 2:a »	365	—	350	—	300	—	1,015	—	400	—	200	—	600	—
» » » 3:e »	365	—	400	—	300	—	1,065	—	400	—	200	—	600	—
» » » 4:e »	365	—	450	—	300	—	1,115	—	400	—	200	—	600	—
Kvinnl. lär. i » 1:a »	365	—	300	—	300	—	965	—	400	—	200	—	600	—
» » » 2:a »	365	—	333	33	300	—	998	33	400	—	200	—	600	—
» » » 3:e »	365	—	366	67	300	—	1,031	67	400	—	200	—	600	—
» » » 4:e »	365	—	400	—	300	—	1,065	—	400	—	200	—	600	—
Småskollärarinna 1:a »	365	—	166	67	250	—	781	67	250	—	125	—	375	—
» 2:a »	365	—	186	67	280	—	831	67	250	—	125	—	375	—
» 3:e »	365	—	206	67	300	—	871	67	250	—	125	—	375	—
» 4:e »	365	—	226	67	300	—	891	67	250	—	125	—	375	—

Utöver i kol. 5—7 upptagna belopp hava *familjeförsörjande* lärare i folkskolan erhållit såsom tillfällig löneförbättring 200 kronor och såsom extra krigstidstillägg 100 kronor samt motsvarande lärare i småskolan respektive 150 och 75 kronor. Dessa belopp hava ej upptagits i förestående tablå, då de måste anses kompenserade genom den krigstidshjälp statens befattningshavare erhållit.

Såsom av tablå framgår, skulle icke ens en höjning av det extra

krigstidstillägget till samma belopp som den tillfälliga löneförbättringen i dess helhet hava ställt folk- och småskolans lärare i nivå med statens befattningshavare, och blir detta givetvis så mycket mindre förhållandet genom det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet. Visserligen åtnjuta de bostad och bränsle i natura, men denna omständighet förändrar icke här påpekade förhållande. Ehuru den fulla likställigheten synes oss hava varit den riktigaste utvägen, vilja vi dock ej föreslå något dylikt, då den korta tid, som står urtima riksdagen till buds, knappast medgivit den härför nödiga utredningen. Den lättast framkomliga vägen att ytterligare något lindra lärarekårens nödläge synes oss därför vara en viss proportionerlig höjning av de extra krigstidstillägg Kungl. Maj:t föreslagit. Av statsfinansiella skäl hava vi ansett oss böra stanna vid en så blygsam begäran, som att det extra krigstidstillägget måtte för folk- och småskolans lärarekår höjas från hälften till tre fjärdedelar av den för 1918 utgående tillfälliga löneförbättringen, därvid dock en avrundning uppåt från 187: 50 till 200 kronor för småskolans lärarinnor synes oss lämplig.

Det av Kungl. Maj:t till extra krigstidstillägg åt folk- och småskolans lärarekår begärda anslaget måste då givetvis höjas med ungefärligen halva sitt belopp eller 2,075,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts få vi härigenom hemställa,

att riksdagen måtte besluta

dels att höja det av Kungl. Maj:t i proposition nr 11 begärda förslagsanslaget till löneförbättring åt lärare vid folk- och småskolor med 2,075,000 kronor;

dels förklara, att det extra krigstidstillägget skall utgå till de under punkt a) angivna lärarna med 450 kronor,

till de under punkterna b) och c) angivna med 300 kronor, samt

till de under punkt d) angivna med 200 kronor, allt i övrigt med de bestämmelser och villkor, som av Kungl. Maj:t föreslagits.

Stockholm den 8 november 1918.

Frans Berggren.

O. H. Waldén,

W. Bäckström.

Nils Helger.

Algot Jungnell.

Emil Kristensson.

E. V. Moberger.

